

Verklaring van de Raad van Kerken in Nederland tegen de nieuwe kernwapenwedloop

Oproep

In de regeringsverklaring van dit Kabinet staat de belofte dat “de Nederlandse regering zich blijft inzetten voor een kernwapenvrije wereld”. De Raad van Kerken in Nederland roept daarom de Nederlandse regering op om:

- In het kader van het Nederlandse (co)voorzitterschap van de komende Toetsingsconferentie van het Non-Proliferatie Verdrag aan te dringen op het starten van multilaterale onderhandelingen in VN-verband om tot algehele kernontwapening te komen.

Daarenboven roept de Raad van Kerken de Nederlandse regering op om:

- Het Verdrag voor een Verbod op Kernwapens (Treaty for the Prohibition of Nuclear Weapons – TPNW) te ondertekenen.

De Raad van Kerken in Nederland is zich ervan bewust dat met verdragen en verklaringen alleen het proces van kernontwapening nog niet tot een goed einde zal komen. De Raad van Kerken in Nederland is daarom steeds bereid tot samenwerking met eenieder die zich in ernst inzet voor de naleving van het Non Proliferatie Verdrag.

Ook wil de Raad van Kerken in Nederland onverlet de eigen stellingname het gesprek aan gaan met allen die onder de huidige omstandigheden om uiteenlopende redenen sceptisch zijn over het Verdrag voor een Verbod op Kernwapens.

Toelichting

De Raad van Kerken in Nederland, bezorgd over deze hernieuwde kernwapenwedloop, acht het dringend nodig het in het verleden uitgesproken onvoorwaardelijk nee tegen kernwapens als massavernietigingswapens hierbij te herbevestigen.

De Raad van Kerken roept de Nederlandse regering op om in actie te komen en de wereldleiders op te roepen om het voorbeeld te volgen van hun voorgangers, die indertijd moedige stappen gezet op weg naar totale kernontwapening.

De klimaatcrisis en de hernieuwde kernwapenwedloop vormen vandaag de dag de grootste bedreigingen voor het voortbestaan van de mensheid en de aarde. Waar de klimaatcrisis de laatste tijd vrij veel aandacht krijgt, blijft de kernwapen-problematiek grotendeels buiten beeld. Echter, het kernwapenvraagstuk is juist de afgelopen tijd weer uiterst urgent en actueel geworden.

Terecht zijn jonge generaties in onze tijd bezorgd over de bedreiging van het leefklimaat op aarde. Zij willen een leefbare wereld en willen die kunnen doorgeven. Dit geeft reden tot hoop.

Maar wordt voldoende beseft dat alle leven op onze planeet in één klap vernietigd kan worden door het gigantische en nog toenemende vernietigingspotentieel dat wereldwijd is opgebouwd?

Hervatting wapenwedloop

De recente opzegging van wapenbeheersingsakkoorden door de kernwapenmogendheden leidt tot hervatting van de nucleaire wapenwedloop, alleen al in die sector leiden vergaande plannen tot 'modernisering' van de kernwapens tot een investering van 1 triljoen dollar wereldwijd in de komende tien jaar. Dit is een hoogst verontrustende ontwikkeling. Bovendien worden kernwapens in toenemende mate inzetbaar gemaakt en de besturing ervan steeds verder geautomatiseerd, hetgeen de kans op een kernoorlog en op onbedoelde incidenten wezenlijk zal vergroten. Wij komen op voor een algemene, evenwichtige en gecontroleerde ontwapening.

Wij zijn diep verontrust over de beëindiging van belangrijke wapenbeheersingsakkoorden door de leiders van de wereldmachten, alsmede over de voorgenomen investering van miljarden in de ontwikkeling van nieuwe wapensystemen. Deze miljarden zouden beter besteed kunnen worden aan de grote sociale en ecologische uitdagingen waarvoor we nu wereldwijd staan, zoals de bestrijding van klimaatverandering en armoede in de wereld in de vorm van de uitvoering van de Duurzame Ontwikkelingsagenda van de Verenigde Naties.

Bovendien staat de beheersbaarheid van dit enorme vernietigingspotentieel onder druk. Hier is sprake van een onaanvaardbaar risico. Gezien de sterk toegenomen complexiteit van de zogenaamde *communication, control and command*-systemen is het een gevaarlijke illusie dat menselijk en technologisch falen is uitgesloten. De situatie is de laatste decennia verergerd door de vervaging van de grens tussen conventionele wapens en kernwapens én door de ontwikkeling van gedigitaliseerde netwerken en communicatiesystemen, cyber warfare en wapensystemen in de ruimte.

Kerkelijke stellingnames

Kerken hebben herhaaldelijk verklaard dat de productie, het bezit, laat staan de inzet van kernwapens/massavernietigingswapens in strijd is met de opdracht om Gods schepping te bewaren. Dergelijke uitspraken zijn door de Wereldraad van Kerken, (Raden van) Kerken wereldwijd en ook de Raad van Kerken in Nederland in het verleden in alle duidelijkheid gedaan. Ook de Paus deed in de afgelopen jaren duidelijke uitspraken tegen de productie, het bezit, de inzet én het dreigen met kernwapens.

Het is weliswaar toe te juichen dat de Adviesraad Internationale Vraagstukken in het op 29-01-2019 gepubliceerde advies '*Kernwapens in een nieuwe geopolitieke werkelijkheid. Hoog tijd voor nieuwe wapenbeheersingsinitiatieven*' aandacht besteedt aan de ethische dimensie van kernwapens, maar tevens is het zorgelijk dat dit belangrijke advies een scheiding aanbrengt tussen de ethische argumentatie enerzijds en de geopolitieke en militair-strategische anderzijds. Deze scheiding is riskant: Militaire strategie kan niet los gezien worden van ethische reflectie en oordeelsvorming.

Wij beseffen dat er nu meer landen beschikken over massavernietigingswapens dan in de tijd dat er succesvolle stappen gezet zijn in de wapenbeheersing en dat daardoor de opgave om tot afspraken te komen moeilijk zal zijn. De risico's dat conflicten ontstaan die niet in de hand gehouden kunnen

worden, zijn echter eveneens aanzienlijk groter geworden. Het is van cruciaal belang dat de wereldleiders zich inzetten om deze nieuwe kernwapenwedloop te stoppen.

Herzieningsconferentie New York

Dit jaar bestaat het belangrijke verdrag tegen de Verspreiding van Kernwapens (Non Proliferation Treaty – NPT) 50 jaar en wordt er weer een zogeheten Toetsingsconferentie gehouden in New York. Deze conferentie zou in mei 2020 plaatsvinden, maar is vanwege de Corona-pandemie uitgesteld tot 2021. Dit verdrag bevat een artikel, artikel VI, dat de verdragspartners ertoe verplicht om te onderhandelen over het volledig afschaffen van kernwapens. De kernwapenmogendheden hebben tot op heden echter nog onvoldoende inhoud aan die verplichting gegeven. Het is hoog tijd om tijdens dit jubileumjaar hernieuwd in te zetten op het verbieden van de productie, het bezit, de dreiging met en de inzet van nucleaire massavernietigingswapens, net zoals dit al het geval is voor chemische en biologische wapens. De Nederlandse delegatie naar deze Toetsingsconferentie zou hierop indringend moeten inzetten en heeft hiertoe ook een bijzondere kans als covoorzitter van de herzieningsconferentie van het Non Proliferatie Verdrag in New York.

mei 2020